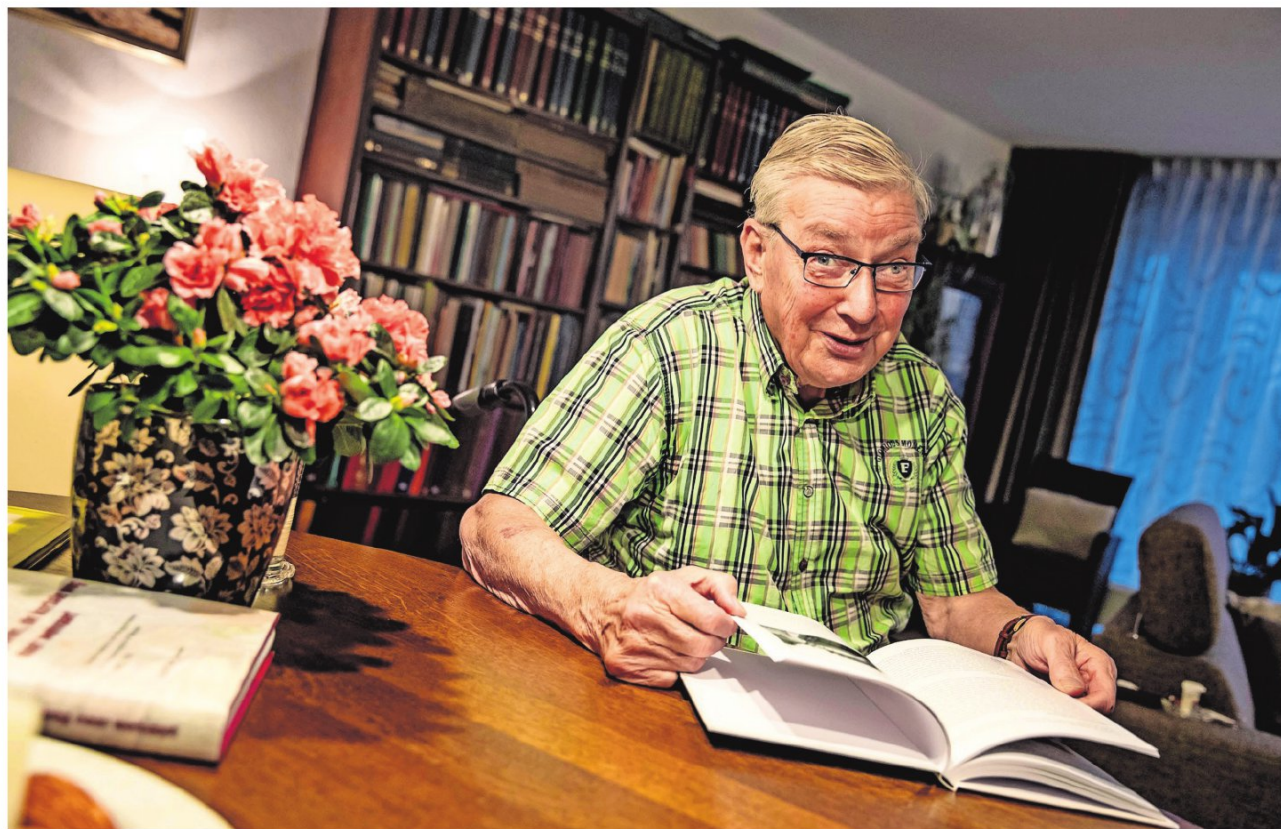

OUDER WESTLAND

In deze rubriek wordt teruggeblikt op een historische periode of gebeurtenis in Westland.

Het heeft twintig jaar geduurd, maar nu is het er toch: het tweede deel van het boek 'Schipppers op Westlandse wateren'. Nu gezien vanaf de oever. Een geschiedenis die de Poeldijkse schrijver Koos van Leeuwen niet meer loslaat.

▲ Koos van Leeuwen: „Schipppers en schuiten waren een onderdeel van ons familieleven.” FOTO THIERRY SCHUT

▲ Veel schippers overleden relatief jong. „Ze hadden zich letterlijk dood gewerkt.” ARCHIEFFOTO

Fascinatie voor schippers

Rien van den Anker

Hij was nog maar een broekie van acht, negen jaar toen hij al gefascineerd raakte door de boten voor het ouderlijke tuindershuis langs de Gantel. Daar was het altijd een drukte van jewelste, grotere schepen meerden af en aan. Dan begon het vletten, tuinbouwproducten, kolen, mest, hout of puin werden in kleinere bootjes overgeslagen. Of juist andersom.

Met een bijna kinderlijk enthousiasme vertelt de inmiddels seniore Poeldijker Koos van Leeuwen: „Ik kende na enige tijd veel schippers zo goed dat ik ook aan boord van hun varende paradijsje mocht komen, ook in het vooronder. Jeetje, dát was spannend.”

Van Leeuwen, inmiddels 79, is een bekende Westlander, in ieder geval in Poeldijk. Niet alleen omdat hij twaalf jaar raadslid was van gemeentebelang (nu GemeenteBelang Westland), maar vooral als tekstschrijver, journalist en boekenauteur. Naar zijn tweewekelijkse historische rubriek in Poeldijk Nieuws wordt nog steeds gretig uitgekeken.

Nog belangrijker is zijn carrière als schrijver van, wat hij noemt, opdrachtboeken. Ook maakte hij succesvol veel van die 'liggende' boekjes over de meeste Westlandse dorpen. Honderd karakteristieke oude ansichten, met onderschriften.

„Daar was naast de kranten nog enig geld mee te verdienen”, lacht hij. Of het nu een jubilerende bank, be-

drijf of kerk was, het zoveel jarig bestaan van een molen of de brandweer, Van Leeuwen schreef er een boek over. Afhankelijk van de aanwezige of nog te zoeken informatie deed hij daar gemiddeld een jaar over. Een lange rij, soms dikke pillen, in zijn boekenkast is het levendige bewijs.

Eind jaren negentig vorige eeuw werd hij aangespoord ook nog eens een boek te schrijven over de schippers en hun boten in de Westlandse wateren. „Dat was er gewoon nog niet.”

In redelijk korte tijd lag deel 1 bij de

boekhandel. Achteraf zegt Koos dat het eigenlijk meer een soort fotoboek was met daarbij slechts onderschriften. Het werd wel een succes, het boek haalde drie drukken; een paar laatste exemplaren liggen nog bij Koos thuis.

Morren

Kort daarop begonnen lezers al te morren waar nu het tweede deel bleef. „Vanaf het begin heb ik toen gezegd dat ik alleen een volgend boek wilde maken met oude, maar nog niet gepubliceerde foto's. En ook dat

“**Qua onderwerp is deel 2 eigenlijk hetzelfde als deel 1, maar het is toch totaal onvergelijkbaar**”

–Koos van Leeuwen

ik meer verhalen van mezelf, van de schippers en hun familie zou mogen maken.” Het plan bleef jaren liggen, Mede ook door toenemende lichamelijke ongemakken en beperkingen. Bij wijze van therapie, om al dat gedoe ook enigszins te vergeten, pakte hij vorig jaar de pen weer op, digitaal dan. Hij ging speuren, vond nog levende schippers, soms negentigers, ook kinderen en kleinkinderen. Vanwege zijn mobiele beperkingen had hij twee maatjes, die hem letterlijk van hot naar haar sleepten. In veel gevallen kwamen zijn 'slachtoffers' gewoon bij hem thuis om hun verhalen te vertellen.

Relativerend: „Qua onderwerp is deel 2 eigenlijk hetzelfde als deel 1, maar het is toch totaal onvergelijkbaar. Los van alle verhalen van de mensen heb ik ook kunnen vertellen hoe het gezin Van Leeuwen, mijn familie, de schipperswereld van nabij heeft meegemaakt. Schippers en schuiten waren een onderdeel van ons familieleven. Van mijn jeugd. En dat staat ook in het boek.”

Waarin hij verder dat waterleven breed beschrijft, met anekdotes, grappen en grollen. En de armoede die de schippers vooral in lange koude winters teisterde. Sommigen moesten noodgedwongen gaan werken bij de tuinders bij wie ze een andere periodes producten afhaalden of kolen bezorgden. Om toch een beetje inkomen te hebben.

„Ik ben er achter gekomen dat heel veel schippers relatief jong overleden, die hadden zich letterlijk dood gewerkt.”

GESCHIEDENIS

Vrachtwagen luidde de ondergang in

De Westlandse schippersgeschiedenis duurde eigenlijk maar zo'n 75 jaar. Begon rond 1900 toen de tuinders meer produceerden dan ze met (hand)karren naar de afnemers bij de veiling konden brengen. Daarna gingen de Westlandse producten over naar de beurtschippers, die ze via de veilingen naar bijvoorbeeld Delft, Den Haag, Rotterdam en zelfs Amsterdam brachten. Met de

komst van vrachtwagens verdween de Westlandse schipperswereld. Er waren families die soms drie generaties lang in die schipperswereld actief waren. Van Leeuwen noemt 'beroemde' namen als Boekestijn, De Brabander, Bol, Lelieveld en Meijer, die onderling de handel verdeelden en, ondanks de concurrentie, elkaar ook hielpen. Die samenwerking was deels nodig omdat het van groot belang was

dat er ook vracht of goederen op de terugweg konden worden vervoerd. Van echt Westlands scheepsvervoer is al lang geen sprake meer, hooguit in toeristisch recreatieve of hobbyvorm.

Te smal

Ook een terugkeer -schoner, milieuvriendelijker - ziet Van Leeuwen niet zitten. „De vaarwegen zijn daarvoor te smal en te ondiep.”

Op de vraag of er nog een derde deel komt, kijkt hij eerst naar zijn neeschuddende echtgenoot Lenie, maar zegt dan: „In principe is het klaar, maar als er ineens tientallen nieuwe, oude foto's tevoorschijn komen, dan denk ik dat ik weer ga beginnen.” Het boek *Schipppers op Westlandse wateren (gezien vanaf de oever) deel 2*, is alleen verkrijgbaar bij de Westlandse boekhandels Vingerling (22,95).